

РЕШЕНИЕ

№ 41778

гр. София, 13.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 75 състав, в публично заседание на 08.12.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Геновева Йончева

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **11620** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца (ЗСПД).
Образувано е по жалба на М. М. Я. – гражданка на У., с ЛНЧ [ЕГН], с предоставена временна закрила в Р България, подадена чрез адв. К. С., срещу Заповед № ЗСПД/Д-С-КС/10882 от 22.10.2025 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – Красно село, с която е отказано отпускане на еднократна помощ чл. 10а, ал. 1 ЗСПД на детето К. В. Я..
В жалбата се излагат съображения за незаконосъобразност на оспорената заповед, като издадена при съществено нарушение на процесуалните правила, в противоречие с материалния закон и правото на ЕС. Претендира се отмяна на оспорения административен акт и присъждане на разноски за адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата.
Ответникът - директор на Дирекция „Социално подпомагане“ – Красно село, не изразява становище по жалбата.

Административен съд София-град, III отделение, 75-ти състав, след като се запозна с представените по делото доказателства и взе предвид становищата на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Между страните не е спорно, че М. М. Я. е гражданка на У.. Жалбоподателката е майка и законен представител на малолетната К. В. Я. с ЛНЧ 70011053361. Не се спори, че на жалбоподателката и детето ѝ е предоставена временна закрила в Република България по реда и условията на Закона за убежището и бежанците, за което е издадена регистрационна карта №[ЕИК], издадена на 27.02.2025 г. от Държавната агенция за бежанците при МС.

От М. М. Я., в качеството ѝ на майка и законен представител на К. В. Я., е подадено Заявление-

декларация № ЗСПД/Д-С-КС/10882/08.10.2025, с което на основание чл. 10а от ЗСПД е поискано отпускане на еднократна помощ за ученик, записан в първи клас. Към заявлението е приложено удостоверение от 142 Основно училище „В. Х.“ /л. 9 гръб/, е уверение на това, че детето К. В. Я. е записано като ученик в първи клас за учебната 2025/2026 г.

С оспорената заповед на директора на дирекция „Социално подпомагане“- Красно село, на основание чл. 10, ал. 4 ЗСПД и чл. 4, ал. 1 от Правилника за прилагане на ЗСПД, във вр. с чл. 10а, ал. 5 и ал. 6 ЗСПД, на М. М. Я. е отказана еднократна помощ за ученик, записан в първи клас. Заповедта е връчена на жалбоподателката на 30.10.2025 г. Мотивирана е с това, че еднократната помощ за ученици записани в първи клас, по чл.10а, се отказва на основание чл.3, т. 5 ЗСПД, тъй като заявителката е с предоставена временна закрила и няма предоставен статут на постоянно пребиваващи в Република България. Заповедта не съдържа указание за реда и срока за обжалването ѝ.

На 31.10.2025 г. М. М. Я., чрез адв. С., е депозирала жалба до АССГ срещу посочения индивидуален административен акт.

При така установената фактическа обстановка, съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срока по чл.149, ал. 1 АПК, от надлежната страна, при наличието на правен интерес, срещу подлежащ на съдебно обжалване акт, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество жалбата е основателна по следните съображения:

Обжалваната Заповед № ЗСПД/Д-С-КС/10882 от 22.10.2025 г. е издадена от материално и териториално компетентен орган, в рамките на възложените му със ЗСПД и ППЗСПД правомощия, при спазване на законовите изисквания за форма и съдържание, при липса на допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила. По отношение на материалната законосъобразност на акта и съответствието му с целта на закона, съдът намира следното:

Като правно основание за постановения отказът по чл. 10а ЗСПД е посочена разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД, съгласно която право на семейни помощи за деца имат бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Вече се посочи, че на жалбоподателката и детето ѝ е предоставена временна закрила на основание чл.39, ал.1, т.1 от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/. При този безспорен по делото факт несъгласието между страните е как трябва да се третират по ЗСПД чужденците, на които е предоставена временна закрила по реда на чл.39, ал.1, т. 1 ЗУБ.

Действително по отношение на чужденците разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД предвижда единствено, че семейни помощи се предоставят на постоянно пребиваващите и отглеждани децата си в страната чужди граждани, ако е предвидено в друг закон или международен договор. ЗСПД не предвижда изрично дали и при какви условия могат да се предоставят семейни помощи за деца на чужди граждани, на които е предоставена временна закрила.

Съгласно разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България /ЗЧРБ/ чужденец по смисъла на този закон е всяко лице, което не е български гражданин, а разпоредбата на чл. 39, ал. 1, т. 4 ЗУБ предвижда, че чужденците с предоставена временна закрила имат право на социално подпомагане.

От данните по делото се установява, че жалбоподателката е гражданка на У. и може да се ползва от правата и задълженията на чужденец с предоставена временна закрила.

В чл. 26, ал. 2 от Конституцията на Република България и чл. 3, ал. 1 ЗЧРБ е регламентирано, че чужденците, които пребивават в страната, имат всички права и задължения според

Конституцията, българските закони и ратифицираните международни договори, с изключение на тези, за които се изисква българско гражданство.

От представените по делото доказателства се установява, че жалбоподателката пребивава и отглежда децата си в Република България, има адрес в [населено място], видно от копие на издадената ѝ регистрационна карта за чужденец, като правното основание за пребиваването ѝ е посочена хипотезата на чл.39, ал. 1, т. 1 ЗУБ. Разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД не урежда хипотеза при предоставена временна закрила, но предвижда права за чужденци на реципрочна основа, ако това е уредно в международен договор или в друг закон. Именно по силата на друг закон - Законът за убежището и бежанците и по-конкретно съгласно чл. 39, ал. 1, т. 4 чужденецът има право на социално подпомагане.

Нормата на чл. 3, т. 5 ЗСПД, на която се основава отказа не е съобразена с разпоредбата на чл. 28, § 1 на Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила, съгласно която държавите членки полагат грижи получените статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила да получават в държавата членка, която им е предоставила статута, необходимото социално подпомагане, равностойно на предвиденото за гражданите на тази държава членка, и Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила. Следователно налице е противоречие на националните норми с нормите на Директива 2011/95/ЕС и Директива 2004/83/ЕО. България като държава членка в тази връзка е обвързана по отношение на резултата, който трябва да бъде постигнат с посочения акт, а именно получаване на необходимото социално подпомагане, което да е равностойно на предвиденото за гражданите на държавата членка.

Нормата на чл. 29, § 1 от Директива 2011/95/ЕС, предвижда, че по отношение на социалното подпомагане условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставена международна закрила, се определят съобразно националното право, но съгласно §2 на разпоредбата възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице. Предоставянето на семейните помощи за деца следва да се разглежда именно като средство за осигуряване на гарантиран минимален доход, както е посочено и в т. 45 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС.

Предоставената международна закрила на жалбоподателката и на нейното дете, по силата на чл.39, ал. 1, т. 1 ЗУБ, по своята същност представлява международна закрила, поради което задължава всички власти, органи и институции да признават правата и задълженията им, както на български граждани. Изпълнението на чл. 28, §1 от Директива 2004/83/ЕО задължава държавите членки чрез съответните органи да полагат грижи за тези лица /с предоставена международна закрила/ да гарантират получаване в държавата членка, предоставила статута, необходимото социално подпомагане, равностойно на предвиденото за гражданите на тази държава членка. Формираният в оспорения административен акт отказ от предоставяне на еднократна помощ по чл.10а, ал. 1 от ЗСПД, мотивиран с липса на включването на лицата с предоставена закрила по ЗУБ от законодателя като правни субекти за предоставяне на искана помощ по ЗСПД, е незаконосъобразен. Ето защо настоящият състав намира, че националната правна уредба,

предвиждаща изключване от възможността за предоставяне на семейните помощи за деца на чужденци, пребиваващи и отглеждащи децата си на територията на Република България с предоставена временна закрила по реда на чл.39, ал. 1, т. 1 ЗУБ, съгласно разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД, противоречи на Общностното право и не следва да бъде приложена.

Постановеният отказ за отпускане на желаната помощ по чл. 10а ЗСПД е в нарушение на нормите на Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. Заповедта следва да се отмени като незаконосъобразна и преписката да се върне на административния орган за ново произнасяне при съобразяване с дадените по-горе указания по прилагане на закона.

При този изход на спора на жалбоподателката се дължат разноски, съобразно представения по делото договор за правна защита и съдействие. В същия е посочено, че процесуалното представителство се осъществява безплатно на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗА. Разпоредбата на чл. 38, ал. 2 с.з. предвижда, че в случаите по, ал. 1, ако в съответното производство насрещната страна е осъдена за разноски, адвокатът или адвокатът от Европейския съюз има право на адвокатско възнаграждение. Съдът определя възнаграждението в размер не по-нисък от предвидения в наредбата по чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата и осъжда другата страна да го заплати. Съгласно чл. 8, ал. 3 от Наредба№ 1 от 9.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа, за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела без определен материален интерес възнаграждението е 1000 лв. Ето защо съдът намира, че в полза на адв. К. С. следва да бъде определено адвокатско възнаграждение в размер на 1000 лв.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, Административен съд София - град, Трето отделение, 75 състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Заповед № ЗСПД/Д-С-КС/10882 от 22.10.2025 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – Красно село.

ИЗПРАЩА делото като преписка на Дирекция „Социално подпомагане“- Красно село за ново произнасяне в съответствие с дадените в настоящото решение указания за тълкуване и прилагане на закона.

ОСЪЖДА Дирекция „Социално подпомагане“ – Красно село да заплати на адвокат К. С., ЛН [ЕГН], вписан в Софийска адвокатска колегия, сумата от 1000 /хиляда/ лева, представляваща адвокатско възнаграждение, определено на основание чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата.

Решението е окончателно не подлежи на обжалване на основание чл.10, ал.6 от Закона за семейни помощи за деца.

Съдия: